

Kaja Pastarus * Merle Varik

EESTI KEELE

LUGEMIK – TÖÖRAAMAT

3. KLASSILE

2. OSA

Kaja Pastarus * Merle Varik

EESTI KEELE

LUGEMIK – TÖÖRAAMAT

3. KLASSILE

2. OSA

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

Kaja Pastarus, Merle Varik
Eesti keele lugemik-tööraamat 3. klassile. 2. osa

Lugemik-tööraamat vastab põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava lihtsustatud õppele

Retsenseerinud Kadri Männiksaar, Krista Sunts
Õppevara koostamist nõustas Kaja Plado

Keeleliselt toimetanud Tiina Helekivi
Kujundanud ja küljendanud Eve Kurm
Kaane kujundanud Eve Kurm
Tehniliselt toimetanud Andero Kurm
Illustratsioonid Marilis Ehvert, Ülle Meister
Fotod: Wikimedia Commons

Raamatu väljaandmist on toetanud Euroopa Sotsiaalfond ja Eesti riik programmi „Hariduslike erivajadustega õpilaste õppevara arendamine” kaudu.

Programmi viib ellu SA Innove

Autoriõigus: SA Innove, autorid 2014

Kõik õigused kaitstud. Igasugune autoriõigusega kaitstud materjali ebaseaduslik
paljundamine ja levitamine toob kaasa seaduses ettenähtud vastutuse.

ISBN 978-9949-524-72-3 (kogu teos)

ISBN 978-9949-524-73-0 (kogu teos, pdf)

ISBN 978-9949-524-74-7 (I osa)

ISBN 978-9949-524-75-4 (I osa, pdf)

ISBN 978-9949-524-76-1 (II osa)

ISBN 978-9949-524-77-8 (II osa, pdf)

ISBN 978-9949-524-78-5 (III osa)

ISBN 978-9949-524-79-2 (III osa, pdf)

ISBN 978-9949-524-80-8 (IV osa)

ISBN 978-9949-524-81-5 (IV osa, pdf)

ISBN 978-9949-524-65-5 (Õpetaja juhendmaterjal, pdf)

Trükiettevalmistus: Kirjastus Studium
Riia 15 b, Tartu 51010
Tel 7343 735, www.studium.ee

Trükitud OÜ Greif trükikojas
Lohkva, Luunja vald
Tartumaa 62207

Mida ma arvan?

Tagasiside-leht õpilastele

1. Loe jutt (luuletus) läbi.
2. Täida ülesanded.
3. Otsusta,
kas sulle meeldis see jutt (luuletus).

1. Märki tabeli õigesse tulpa X.

2. Vasta õpetaja küsimustele.

*Meeldis. → Mida huvitavat said teada? Mis oli selles loos lõbusat? ...

*Ei meeldinud. → Mis sulle selles loos ei meeldinud?

	MEELDIS	EI MEELDINUD
1. November		
2. Kreete vanaema		
3. Hingede-päev		
4. Isade-päev		
5. Mardi-päev		
6. Mardi-sandid		
7. Mõista, mõista!		
8. Kadri-päev		
9. Väike Mari		
10. Tädi Sille		
11. Detsember		
12. Jõulu-kalender		
13. Kuidas Mints koolis käis (I osa)		
14. Kuidas Mints koolis käis (II osa)		
15. Jänku jõulu-puu		
16. Kiri jõulu-vanale		
17. Väikese ara poisi jõulu-salm		

Täht-päevad novembris

November

1. A. Vaata kalendrit. Nimeta kõik kuud.

B. Mitu kuud on aastas?

2. Lõpeta lause. Jooni alla õige sõna.

1. Vahe|tult enne novemb|rit on .

2. Vahe|tult pärast novemb|rit on .

3. Leia kalendrist NOVEMBER. Vasta õpetaja küsi|mustele.

1. Nimeta nädalapäevad.

2. Mis nädalapäev on 1. november?

3. Mis nädalapäev on 30. november?

4. Mitu päeva on novembris?

5. Mis nädalapäev on täna?

6. Mis kuupäev on täna?

7. Mis kuupäev on 3 päeva pärast?

8. Mis kuupäev oli 2 päeva tagasi?

4. Kirjuta kalendri-lehele kuu-päevad.

1. Leia kalendris 1. november. Mis nädalapäev see on? Märki kalendri-lehele.

2. Märki ülejäänud kuupäevad.

NOVEMBER

NÄDAL →	E	T	K	N	R	L	P
○							
○							
○							
○							
○							

5. Vasta õpetaja küsimustele. Kasuta kalendrit.

1. Leia novembri 1. päev. Mis kuupäev see on? Mis nädalapäev see on?
2. Leia novembri viimane päev. Nimeta kuupäev. Nimeta nädalapäev.
3. Mitu nädalat on novembris? Märki ringide sisse nädalate järjekorranumbrid.
4. Leia novembri 2. pühapäev. Nimeta kuupäev.
5. Kellel meie klassis on novembris sünnipäev?

6. A. Loe. Leia need päevad kalendris.

2. november on hingede-päev.
LOE: **teine**

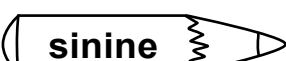

Novembri **teine püha-päev** on isade-päev.

10. november on mardi-päev.
LOE: **kümnes**

25. november on kadri-päev.
LOE: **kahe-kümne viies**

B. Loe. Kirjuta lünka õige kuu-päev.

Vali õiget värvi pliats. Värv kalendris õige kuu-päev (lk 4).

1. **kollane** Hingede-päev on november.
2. **punane** Isade-päev on november.
3. **sinine** Mardi-päev on november.
4. **roheline** Kadri-päev on november.

Mis nädalapäeval on sel aastal hingedepäev (isadepäev, mardipäev, kadripäev)?
Mis kuupäeval on sel aastal hingedepäev (isadepäev, mardipäev, kadripäev)?

Kreete vanaema

vana-ema = memm
oli pikka aega haige
kurvas|tas = oli kurb

vaatas fotot **FOTOT**
küpse|tas maits|vaid kooke
meenu|tab oma memme

Kreetel oli tore vanaema. Ta rääkis muinas-jutte ja laulis lõbu|said laule. Memm küpsetas väga maitsvaid kooke.

Kreete vanaema oli pikka aega haige. Suvel ta kahjuks suri. Kogu pere kurvastas väga. Kreete meenutab oma memme. Ta vaatab iga päev vanaema fotot. Nii tulevad kõik toredad asjad meelde.

1. Vaata pilte. Vasta õpetaja küsi|mustele.

1. pilt: Pildil on üks pere. Kes on selle pere liikmed?
1. pilt (2. pilt): Mis päeva pere tähistab? Mille järgi otsustasid?
- Võrdle 1. ja 2. pilti. Keda ei ole 2. pildil?
- Mis juhtus vanaemaga? Leia lause 1. lõigust.
- Kes kurvastasid memme surma pärast? Leia lause 1. lõigust.
- Kes pereliikmetest kurvastasid? Vasta pildi järgi.

2. A. Loe.

PILT
jõonis|tas pildi

FOTO
tegi foto
pani foto räämi sisse

B. Moodusta lauseid. Vali sobivad sõnad.

Memm } on { pildil } ..... Ta on .....
Vana-ema } fotol }
noor
vana
rõõmus
kurb
tõsine

3. Loe. Moodusta erinevaid lauseid.

1. Kreete armastab oma { memme.
vanaema.

2. Ta } kuulab memme jutte ja laule.
Tüdruk }

3. Tüdruk { meenutab } oma vanaema.
tuletab meelde }

4. Kreete vaatab iga päev { memme } fotot.
vanaema }

5. Foto aitab { vanaema } meeles pida|da.
memme }

4. Mida Kreete mäletab oma memmest? Moodusta laused.

armas|tas lapsi

rääkis

laulis

küpsetas

Hingede-päev (2. november)

vana-isa = taat

haud → süütab haul küünla
panevad küünlad akna-lauale

hingede-päeval

meenu|tame { surnud sugu|lasi
surnud sõpru

Kogu pere läheb hingede-päeval surnu-aeda. Vanaisa süütab memme haulal küünla. Taat selgitab: „*Hingede-päev on vaikne püha. Sel päeval meenu|tame oma surnud sugulasi ja sõpru.*”

Kõik ei saa surnu-aeda minna. Paljud inimesed panevad küünlad akna-lauale.

1. A. Loe. Moodusta laused.

Pere on surnu-aial

On (mis päev?) ... .

Kogu pere on (kus?) ... . Nad tulid (kelle?) ... hauale.

Taat (mida teeb?) ... küünla.

B. Jutusta pildi järgi.

2. Loe. Moodusta laused.

lähe|dased = sugulased ja sõbrad

meenu|tavad lähedasi

Inimesed meenu|tavad oma surnud lähedasi

Hingede-päev on (*missugune?*) ... püha.

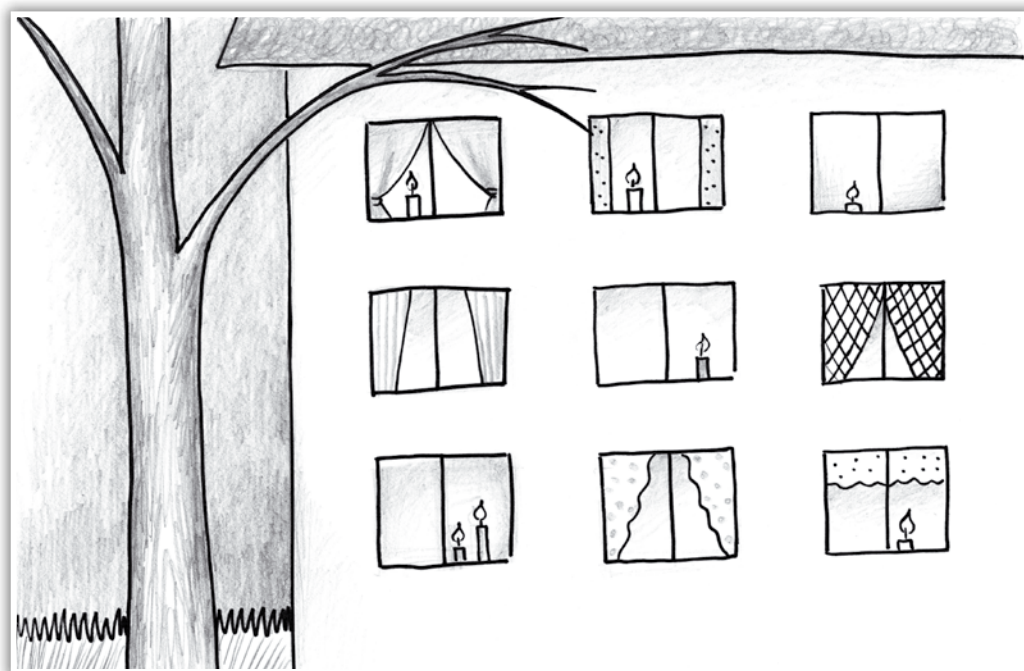
Inimesed meenutavad oma surnud (*keda?*) ... .

Inimesed käivad (*kus?*) ... .

Nad süütavad lähedaste hauda|del
(*mille?*) ... .

Kõik ei käi hingede-päeval (*kus?*) ... .

Inimesed süütavad küünlad (*kus?*) ... .

LISAD lk 58 (labürint-ülesanne).

3. Kuidas käitunud surnu-aias? Värv sobivad laused.

surnu-aed = kalmistu

1. Ma kõnnin kalmistul rahu|likult.

2. Surnu-aias mängin kulli.

3. Surnu-aias räägin
vaikse häälega.

4. Kalmistul käin mööda jalg-rada.
Ma ei astu võõrale haa-platsile.

Isade-päev (novembri teine püha-päev)

1. Vaata pilti. Loe. Vasta küsi|mustele.

vanaisa **Peeter**

isa **Jaanus**

Uku

1. Mitu inimest on pildil?
2. Kes on Jaanus Ukule?
3. Kes on Peeter Ukule?
4. Pildil on kaks isa. Kes need on?

..... on { Uku isa.
Jaanuse isa.

2. Loe.

- Isa ajab habet,
- isa mängib kabet,
- kastab aeda, niidab,
- lapse laulu kiidab.

Mänd, H. „Isa ei veeri”, Tähekoorem, 2009, lk 79

3. Nummerda luuletuse read. Mitu rida on selles luuletuses? ○

4. Loe luuletust kahe rea kaupa. Mis sõnad riimu|vad?

habet - ..... niidab - .....

5. Loe luuletuse rida. Leia sobiv pilt.

1.

____ . rida

2.

____ . rida

3.

 . rida

4.

 . rida

5.

 . rida

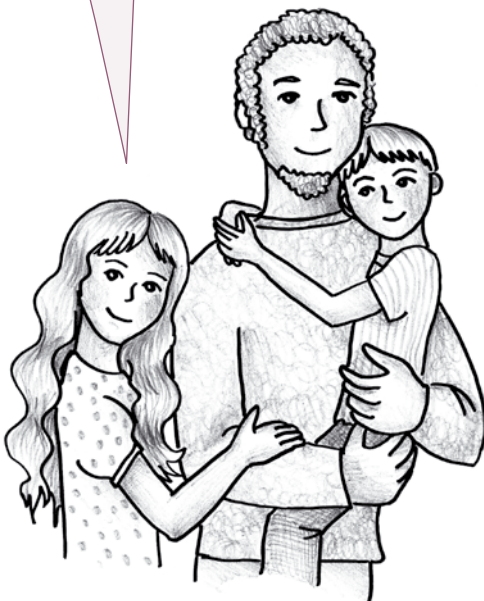
6. Loe lause. Näita õiget pilti. Leia sobivad sõnad luuletusest.

1. Isa hoolitseb oma välimuse eest.
2. Isa teeb tööd.
3. Isa õpib koos lapsega.
4. Isa mängib oma lapsega.

1. Kuidas sinu isa hoolitseb oma välimuse eest?
2. Mis töid teeb sinu isa?
Nimeta tööd toas (õues).
3. Mida saab isaga koos õppida?
4. Milliseid mänge on isaga tore mängida?

7. Keda sina õnnitled isade-päeval? Kuidas sa õnnitled?

*Kallis isa!
Toredat isade-päeva!*

*Armas vanaisa!
Palju õnne isade-päevaks!*

LISAD lk 59, 60 (Tee kaart. Kirjuta õnnitus).

Vanal ajal ei olnud raadiot ja televiisorit.
Arvutit ka ei olnud.
Inimesed mõtlesid välja lõbusaid mängu.

Mardi-päev (10. november)

mārdi-sāndid = mardid

martidel on = mardi-sāntidel on

Uku teatas isale
ühe uudise.

UKU

Minu sõbrad tulevad homme külla.
Nad on siis mardi-sandid.

Isa rääkis ühest
mardipäeva kombest.

Martidel on vitsad kaasas.
Nad vaatavad, kas toad on korras.
Laisad saavad vitsa.

ISA

Isa tegi ühe
ettepaneku.

Teeme kõik toad korda!

1. Loe. Kirjuta õige kuu-päev.

Uku räägib oma isaga.

___ . november

8 . november

Mardi-päeva eel-õhtu
Mardid käivad ringi.

___ . november

Mardi-päev

___ . november

Uku jaoks on:

EILE

TÄNA

HOMME

ÜLE-HOMME

Laps muudab oma välimust.
Ta teeb ennast mardi-sandiks.

1. Joonista pildile ...

silmad ja vurrud

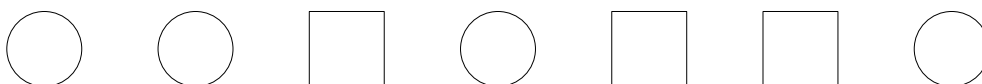
vuntsid ja habe

kassi mask

2. Loe. Vali pliitsid ja värvi.

RINGID = tumedad värvid, RUUDUD = heledad värvid.

Mardi-sandid

seljas on tume|dad riided
and, annid
täna|vad andide eest

pere-liige
lööb õrnalt vitsa|ga
mardi-isa (vt pilt lk 16)

- Martidel on seljas tumedad riided. Neil on maskid näo ees. Mõnel mardil on vale-habe ja vuntsid.
- Mardid laula|vad ja tantsi|vad. Nad küsi|vad ka mõista|tusi. Mardi-isa lööb igat pere-liiget õrnalt vitsaga. Ta soovib head tervist.
- Pere-ema annab marti|dele komme, õunu ja pähkleid. Mardid tänavad andide eest ja lähevad ära.

3. Loe kaks lauset. Loe lauses alla-joonitud sõna.

Kellest või millest räägitakse? Jooni sõna eelmises lauses.

Ühenda alla-joonitud sõnad.

1. Martidel on seljas tumedad riided. Neil on maskid näo ees.

Kellel on maskid näo ees?

2. Mardi-sandid laulavad ja tantsivad. Nad küsivad ka mõista|tusi.

Kes küsivad mõistatusi?

3. Mardi-isa lööb igat pere-liiget õrnalt vitsaga. Ta soovib head tervist.

Kes soovib perele head tervist?

4. Loe lause.

Mida said teada tekstist? Leia sobivad laused. Loe.

Mitu sobivat lauset leidsid?

Sellest lõigust
ma lugesin: ...

1. Mardid kannavad tumedaid riideid.

1. lõik

→

lause

2. Mardid lõbus|tavad pere-rahvast.

2. lõik

→

lauset

3. Mardid söövi|vad perele head tervist.

2. lõik

→

lauset

4. Mardid saavad kingi|tusi.

3. lõik

→

lause

5. Mida mardid ütle|vad? Loe.

Mardid soovi|vad head tervist.

Mardid tänavad kinki|de eest.

Head tervist perele!

Tuge|vat tervist!

Olge terved!

Jääge terveks!

Aitäh!

Suur tänu!

Tänu pere-rahvale!

Me laula|me ühe tänu-laulu!

6. A. Vaata pilti. Vasta õpetaja küsimustele.

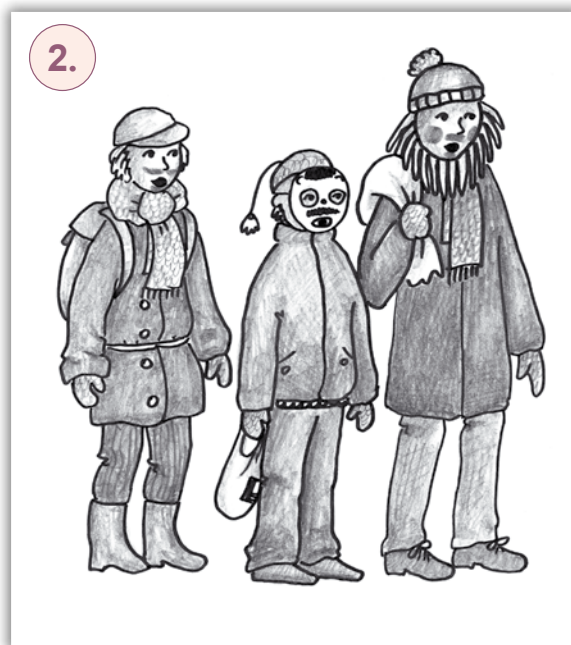
Vana-aja mardid

Vanasti ...

Meie aja mardid

Eelmise aasta martidel ...

B. Loe. Lõpeta laused piltide järgi.

1. Mardi-isal } on seljas { tagur-pidi kasu|kas.
Teistel martidel } tumedad riided.

2. Kõigil martidel on peas (*mis?*) ...

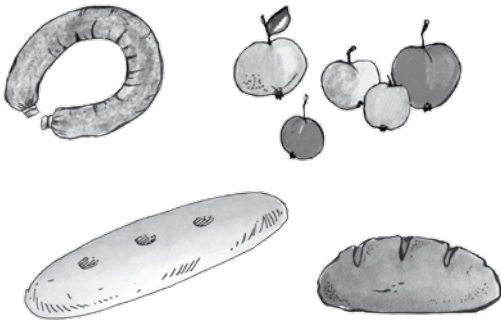
3. Mõni mart pani näo ette (*mille?*) ...

4. Mõnel mardil on { joonis|tatud } (*mis?*) ... ja ...
riidest
... (*millest?*)

5. Mardi-isal } on kaasas (*mis?*) ... } Sellega ta ...
Teistel martidel } Sinna nad panevad ...

7. A. Mida võib martidele pakkuda? Võrdle pilte.

Annid vanasti

Annid täna-päeval

B. Moodusta erinevaid lauseid.

Isa	}	}	andis	}	martidele (mida?) ... .
Ema					
Pere-rahvas					

Viisa kad mardid	}	täna sid	}	(mille eest?) ... .
		täna vad		

8. A. Loe lause. Moodusta küsimus. Täida lüngad.

Küsimuse lõppu kirjutatan küsi-märgi. (?)

1. Mardi-päeva eel-õhtul käivad mardi-sandid.

MILLAL käivad?

Küsimus: ..... käivad mardi-sandid

2. Mardid laulavad ja tantsivad.

MIDA TEEVAD?

Küsimus: ..... mardid .....

B. Esita küsimus kaaslasele.

Mõista, mõista!

Mardid küsivad mõista|tusi.
Ma õpetan sulle mõned mõista|tused.

1. A. Mis loom on pildil?

1.

2.

3.

4.

Need kõik on .....-loomad.

B. Vaata pilte. Mis loomal on ...?

sarved

jalad

Kõhu all on **udar**.

Udara küljes on **neli nisa**.

saba

Mitu sarve on ...?

Mida lüpsame lehma nisadest?

Mitu jalga on ...?

2. Loe. Kellel on ...? Vali looma nimetus. Tõmba joon alla.

1. Kaks sarve on lambal, kitsel, lehmal, hobusel.

2. Neli jalga on lambal, kitsel, lehmal, hobusel.

3. **Udar** → 4 nisa on lambal, kitsel, lehmal, hobusel.

4. Pikk saba on lambal, kitsel, lehmal, hobusel.

5. Lühike saba on lambal, kitsel, lehmal, hobusel.

6. Keha kata|vad pikad karvad lambal, kitsel, lehmal, hobusel.

7. Keha katavad lühi|kesed karvad lambal, kitsel, lehmal, hobusel.

3. Loe. Moodusta laused.

1.

parm

Parm }
Ta } on { kärbse sarnane putukas.
Tal } { kärb|sest suurem.
          } { suur pea.

Parm imeb { loomade }
                  } ini|meste } verd.

2.

kärbsepiits

Putu|kad ronivad köögis toidu peale.

Tädi { lööb }
          } putu|kaid piitsa|ga.
          } ajab ära }

4. Loe. Loomal on ...

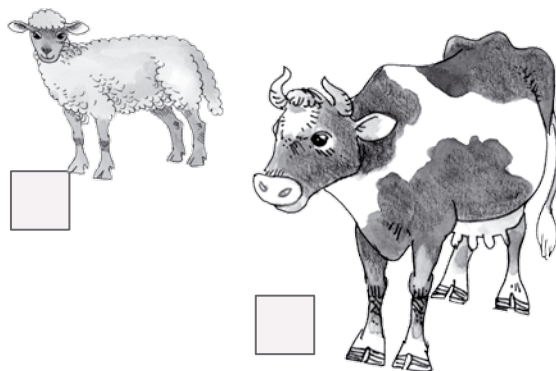
kand ja	neli kandjat	→ Need kannal vad looma keha.
and ja	neli andjat	→ Nendest tuleb piima.
kaits ja	kaks koera-kaitsjat	→ Need kaitse vad looma koera eest.
parmu-piits =	pikk saba	→ Loom ajab sabaga parme ära.
teeb timp-tamp =	astub edasi	

5. A. Loe. Mis keha-osa see on?

Ühenda joonega mõistatuse rida ja kehaosa nimetus.

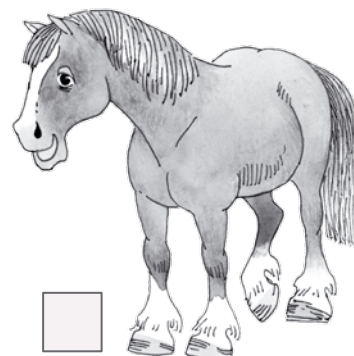
Neli kandjat,
neli andjat,
kaks koera-kaitsjat,
üks parmu-piits?

nisad
kõrvad
jalad
sarved
pikk saba

Üks teeb timp-tamp,
teine teeb timp-tamp,
kolmas teeb timp-tamp,
neljas teeb timp-tamp,
viies teeb viuh!

üks jalg
kolmas jalg
teine jalg
neljas jalg
nina
pikk saba

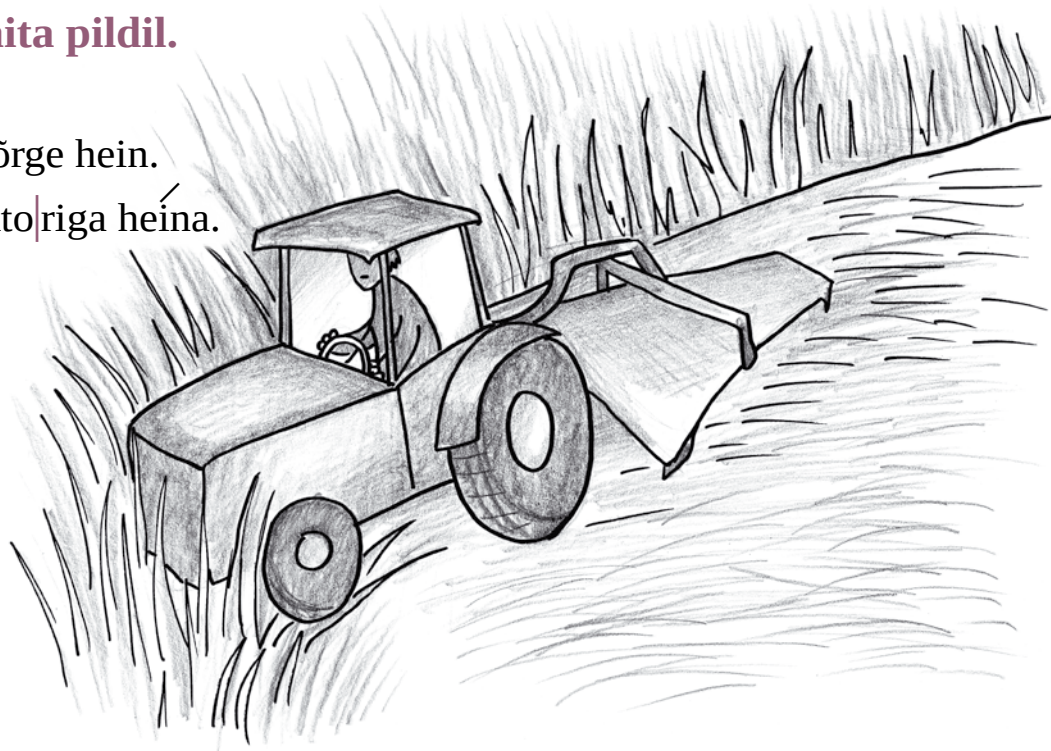

B. Loe mõistatus. Vali sobiv pilt .

Mille järgi otsustasid?

6. A. Loe lause. Näita pildil.

Heina-maal kasvab kõrge hein.
Talu-mees niidab trakto|riga heina.

B. Loe. Mis loom see on? Vali sobiv pilt.

Heina-maa,
kaks korda aastas tuleb niita?

See on loom.
Loomal on seljas pikk vill.
Talu-mees niidab seda villa.

Talu-mees {
pügab (*keda?*) ... .
niidab (*mida?*) ... .

villa
lammast

Lamba pügamine (How to shear a sheep):
<http://www.youtube.com/watch?v=LZI11JSyE2I>

LISAD lk 61 (mõistatused).

Kadri-päev (25. november)

kadri-sandid = kadrid

titt = tita, beebi

annab eri|nevaid ande = annab väikseid kingi|tusi

kałtsud = vanad riided

tegi kałtsu|dest nuku

Kadri-päeval käivad ringi kadrid. Kadri-santidel on seljas valged riided. Kadrid värvi|vad oma näod ilusaks. Mõnel kadri-sandil on mask ees.

Kadrid on tava|liselt tüdrukud ja naised. Kadri-emal on süles „kadri-titt“. See nukk on tehtud kaltsudest.

Mõni-kord on kadri-perega kaasas ka kadri-isa.

Kadrid laula|vad ja tantsi|vad. Nad küsivad ka mõista|tusi. Pere-rahvas annab kadri|dele erinevaid ande. Kadrid tänavad ja lähevad ära.

<http://www.folklore.ee/Berta/tahtpaev-kadripaev.php>

1. Loe. Lõpeta laused pildi järgi.

Kadri-santidel on seljas ... . Ühel kadri-sandil on näo ees ... . Kadrid on tüdrukud ja naised. Neil on kaasas ka üks mees. See on kadri- ... . Kadri-emal on süles „kadri-...”. Kadri-isal on kaenlas „hani”. Kadrid tantsivad ja ... .

2. Vaata pilti. Vasta küsimustele.

Kas lapsed lugeda oskavad?

1. Mitu kadrit on pildil?
2. Mis on kadride nimed?
3. Mitme tüdruku nimi on Kadri?
4. Mida üks kadri tahab teada?

3. Loe lause. Leia tekstist sarnased laused. Loe. Mitu sobivat lauset lugesid? Kirjuta number.

Sellest lõigust
ma lugessin: ...

1. Kadrid kannavad valgeid riideid.

1. lõik

→

lause

2. Kadri-emal on süles kaltsu|dest nukk.

2. lõik

→

lauset

3. Kadrid lõbus|tavad pere-rahvast.

3. lõik

→

lauset

4. Kadrid saavad kingitusi.

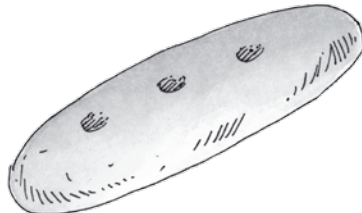
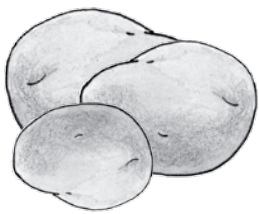
3. lõik

→

lause

4. A. Mida anti vanasti kadri-santidele?

B. Mis ande saavad kadri-sandid täna-päeval?

5. A. Loe lause. Moodusta küsimus. Täida lüngad.

1. Kadri-päeval käivad ringi kadri-sandid.

MILLAL käivad?

Küsimus: ..... käivad kadri-sandid

2. Kadri-isa käib koos kadri|dega.

KES käib?

Küsimus: ..... käib koos kadridega

3. Kadri-titt on kadri-ema süles.

KELLE
süles?

Küsimus: ..... süles on kadri-titt

B. Esita küsimusi kaaslastele.

6. A. Loe. Täida lüngad.

MARDID ...

Käivad ..... novemb|ril.

Seljas on tumedad riided.

Mõnel mardil on näo ees mask.

Laulavad ja tantsivad.

Küsivad mõista|tusi.

Tänavad ja lähevad edasi.

KADRID ...

Käivad ..... novemb|ril.

Seljas on ..... riided.

Mõnel kadril on näo ees ..... .

Tantsivad ja ..... .

..... mõistatusi.

..... ja lähevad edasi.

B. Võrdle mardi-päeva ja kadri-päeva kombeid.

Mis on sarnast? Värvige need kastid sama värviga.

Kontrolli: Kas leidsid neli sarnasust? (Kasutasid nelja eri värviga pliiatsit).

C. Mis on erinevat martide ja kadrirde välimuses?

Martidel on seljas ..., aga kadriridel on ... .

Vanal ajal lõppesid novembris rasked sügis-tööd. Siis oli aeg puhata ja nalja teha.

Täna-päeval tähistame ka mardi-päeva ja kadri-päeva. Nii hoiame alles vana aja kombeid.

Väike Mari

Marit Osi

pani põse-puna = värvis põsed punaseks

ei karda { katri }
          { kadri-santi } mängi|da

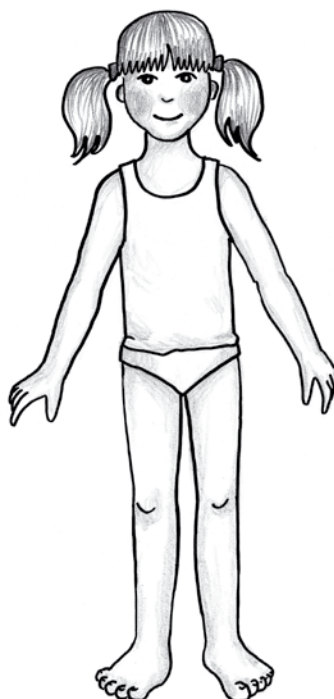
ei pelga = ei karda

sõrm-kindad = sõrmi|kud

1. A. Loe luuletus.

1. Mari pani kleidi selga,
- katri mängi|da ei pelga!
- Kaéla riputas ta pärlid,
- põse-punaks uhked värvid.
- Jalga ema vanad kingad,
- kätte valged sõrm-kindad.

<http://vkg2bklass.blogspot.com/search?q=v%C3%A4ike+mari>

B. Mitu rida on luuletuses? Nummer|da luuletuse read.

2. A. Vasta küsimustele. Leia vastus luuletusest.

B. Mitmen|dast reast leidsid vastuse? Kirjuta number sisse .

1. Mille pani Mari selga?
2. Mille pani Mari kätte?
3. Mille riputas Mari kaela?
4. Mille pani Mari jalga?
5. Mis värvi on Mari põsed?

C. Täienda pilti luuletuse järgi.

3. Mis päevast rääkis luuletus? Loe sõnad. Jooni õige sõna.

See oli *käärdi-päev* *mardi-päev* *kadri-päev*

4. A. Loe lause. Loe joonitud sõna.

Leia luuletusest lähedase tähendusega sõna. Kirjuta lünka.

1. Mari ei karda / ..... kadri-santi mängida.
2. Ta pani / ..... enda|le pärlid kaela.
3. Tüdruk pani jalga ema kulu|nud / ..... kingad.
4. Mari pani kätte valged sõrmikud / sõrm-.....

B. Loe laused.

C. Kõik laused rääkisid Marist.

Mis sõna|dega alus|tasid lauseid? Kirjuta.

1. lause

2. lause

3. lause

4. lause

5. Täida tabel. Märki X sobivasse kohta.

Mille järgi otsustasid? Loe luuletuse rida.

	Õige	Vale	Võib-olla
1. Mari läks katri jooksmas.			
2. Tüdruk pani selga pika kleidi.			
3. Mari tõmbas kätte valged kindad.			
4. Tüdruk pani jalga õe kingad.			
5. Mari riputas kaela ema pärlid.			

6. Loe pikk lause. Moodusta erinevaid lühikesi lauseid.

Mari pani kleidi selga ja riputas pärlid kaela.

1. Mari pani kleidi selga.

2. Mari riputas .....

Mari pani jalga vanad kingad ja kätte valged kindad.

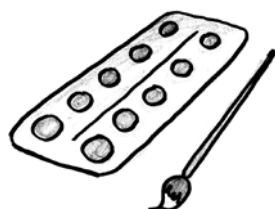
1. Mari pani jalga .....

2. Mari pani kätte .....

7. A. Vali lünka sobiv sõna. Kirjuta see joonele.

B. Moodusta laused.

	Mari	Ta	Tüdruk	
	}			
tõmbas selga	pani põske dele	tõmbas kätte	pani jalga	
<i>musta</i> <i>ilusa</i> <i>koleda</i>	<i>mustad</i> <i>sinised</i> <i>punased</i>	<i>mustad</i> <i>valged</i> <i>kirjud</i>	<i>vanad</i> <i>uued</i> <i>koledad</i>	

8. Loe. Jälgi, kas sõnad riimu|vad.

Mis sõna ei sobi ritta? Tõmba see maha.

1. selga jalga peas pelga

2. värvid särgid pärlid tänav

9. Asenda pildid sõnadega. Loe luuletus.

Mari pani

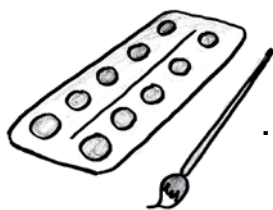
selga,

katri mängida ei pelga!

Kaela riputas ta

põse-punaks uhked

Jalga ema vanad

kätte valged

10. Missugused luuletuse sõnad riimuvad?

selga - .....

pärlid - .....

..... - kindad

11. Mida arvad sina? Vasta küsimustele.

1. Kuhu Mari võis minna?
2. Mida Mari võis teha?

Mari tundis kadri-päeva kombeid.
Ta tegi ennast kadri-päeva puhul ilusaks.

Tädi Sille

lahke }
sõbralik } naabri-memm

lapsed käisid }
                  } tädi Sille juures
                  } katri jooks|mas

peas oli paru|kas

lustis = lõbutses

tädi Sille }
                  } lustis koos kadri|dega
                  } andis lastele ülesandeid

Mari, Reet ja Raivo elavad samas majas. Neil on lahke ja sõbralik naabri-memm. Tema nimi on Sille. Lapsed läksid tädi Sille juurde kadri-santi. Memm tundis kaks kadrit kohe ära. Raivot ta ei tundnud. Poisil oli parukas peas ja kleit seljas. Ta oli täiesti tüdruku moodi. Küll sai palju nalja!

Kadri-sandid laulsid ja tantsisid. Nad küsisid ka mõistatusi. Tädil oli laste tuleku üle väga hea meel. Ta lustis koos kadridega. Memm andis ka ise lastele ülesandeid. Üks oli eriti imelik – *kõnni vee peal!*

Tädi Sille tänas kadri-sante suure kingi-kotiga.

LISAD lk 62. Ülesanne „Kõnni vee peal!”

1. A. Loe lõik. Vali lõigu kohta sobivad küsimused (X).

1. lõik

1. Kes elavad tädi Sille juures?
 2. Kelle juures lapsed käisid?

2. lõik

1. Mida kadrid sõid?
 2. Mida kadrid tegid tädi juures?

3. lõik

- 1. Mida tädi Sille lastele andis?
- 2. Kes võttis kingi-koti vastu?

B. Vasta küsimusele. Leia vastus tekstist. Loe.

2. Loe. Ühenda sarnased sõna-ühendid.

Tekstis oli nii:

käisid katri jooksmas
lustis koos kadridega
sõbralik naabri-memm
oli tüdruku moodi

Võib öelda ka nii:

pidut|ses koos kadridega
sõbralik naabri-tädi
nägi välja nagu tüdruk
tegid kadri-santi

3. A. Loe. Kelle kohta sobivad need laused?

1. Küsis mõistatusi.

Tal oli parukas peas.

Kes?

.....
.....
.....

2. Tema juures käisid kadri-sandid

Oli lahke ja sõbralik.

.....
.....
.....

B. Mida said selle tegelase kohta veel teada?

Vali sobivad laused kastist. Kirjuta.

*Oli tüdruku moodi. Lustis koos lastega. Kinkis lastele raamatuid.
Andis kadridele kingikoti. Tegi tädi Sillele nalja.*

4. A. Kirjuta pildi juurde tegelase nimi.

Mari   Reet   Raivo   tädi Sille

.....

.....

.....

.....

(Vaata lk 26)

B. Kirjuta lünka sobiv sõna. Loe.

Lapsed tegid tädi Sillele kadri-santi.

Tädi tundis Reeda ja (*kelle?*) ..... kohe ära. Raivol oli parukas peas ja (*mis?*) ..... seljas. Teda oli raske ära tunda.

Kadri-sandid tantsisid ja (*mida tegid?*) ..... . Veel nad küsisid (*mida?*) ..... . Tädi Sille palus lastel vee peal (*mida teha?*) ..... . Kõigil oli väga lõbus.

Lahke tädi andis (*kellele?*) ..... kingi-koti.

5. A. Mis on kingi-kotis?

B. Mitu on? Värvigi vastav arv ruute.

6				
5				
4				
3				
2				
1				

C. Vaata joonist.

Kirjuta lünka sobiv sõna.

vähem münte rohkem õunu komme

Kotis on kõige rohkem .....

Banaane on ..... kui komme.

Münte ja ..... on ühe-palju.

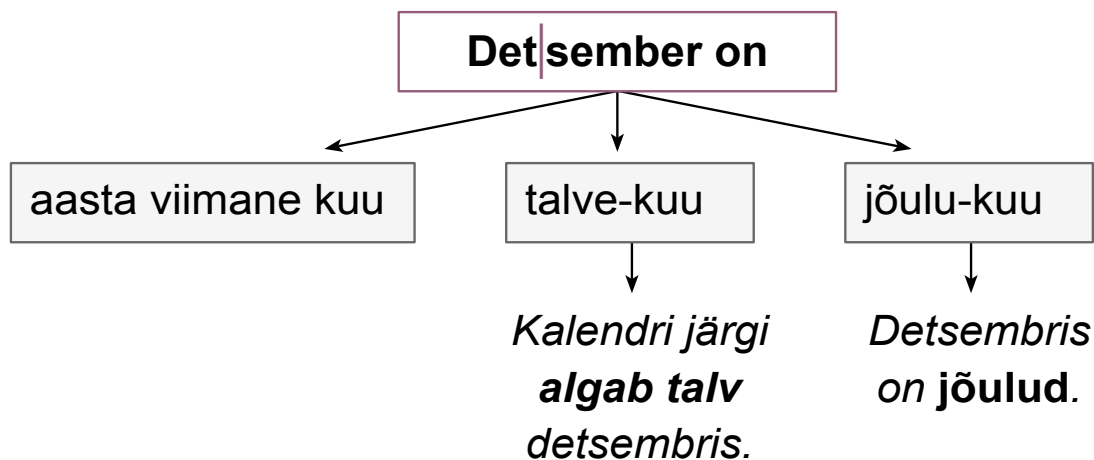
Komme ja ..... on võrdselt.

6. Loe. Vasta küsimustele.

1. Milleks lapsed läksid tädi Sille poole?
2. Missuguseid kadripäeva kombeid lapsed teadsid?

Detsember on jõulukuu

1. Loe. Jäta meelde.

2. A. Kirjuta kalendri-lehele kuu-päevad.

1. Leia kalendris 1. detsember. Mis nädalapäev see on? Märki kalendrilehele.
2. Märki ülejäänud kuupäevad.

DETSEMBER

NÄDAL →	E	T	K	N	R	L	P
○							
○							
○							
○							
○							
○							

B. Värvige kalendri-lehel need ruudud:

24. detsember = jõulu-laupäev

25. detsember = 1. jõulu-püha

26. detsember = 2. jõulu-püha

3. Leia kalendris ...

1. Jõulukuu 1. päev. Mis kuupäev see on? Mis nädalapäev see on?
2. Detsembri viimane päev. Nimeta kuupäev. Nimeta nädalapäev.
3. Mitu päeva on detsembris?
4. Jõulukuu 1. (2., 3., 4.) pühapäev. Nimeta kuupäev.

4. A. Kas sina ootad jõule? Miks sa ootad?

Lapsed ootavad jõulu-õhtut.
Jõulu-kalender aitab päevi loendada.
Jõulu-kalendri võib poest osta.
ise teha.

B. Mis sa arvad? Mis üllatused on peidus nendes sokkides?

JÕULU-KALENDER ADVENDI-KALENDER

1. Mitu päeva on jõulukalendris?
2. Mitmes detsember on jõulukalendris viimane?
3. Mitmendal detsembril vaatad esimese (9., ...) soki sisse?

5. Vaata kalendreid.

Vasta õpetaja küsimustele.

Võrdle detsembrit tavalises kalendris ja jõulukalendris, lk 34, 35.

1. Mis kuupäevaga algab detsembrikuu? Mis kuupäevaga algab jõulukalender?
2. Mis kuupäevaga lõpeb jõulukuu? Mitmenda detsembriga lõpeb jõulukalender?
3. Mitu päeva on detsembrikuus? Mitu päeva on jõulukalendris?
4. Mis kuupäevad on detsembris pärast jõululaupäeva?

Jõulu-kalender

päka-pikku|de majake

rääkis õhinal

veidi = natuke

Oli jõulu-kuu esimene päev. Reet kinkis Rivole jõulukalendri. Sellel oli vahva majake. Küllap päka-pikkude oma! Majal oli 24 akent. Iga akna taga oli peidus üllatus. Reet ütles vennale: „Iga päev võid avada ainult ühe akna. Kui kõik aknad on lahti, tuleb jõulu-vana.”

Järg|misel päeval jooksis Rivo õe juurde. Ta rääkis õhinal: „Vaata minu kalendrit! Ma tegin kõik aknad lahti. Sõin kõik maius|tused ära. Kas jõulu-vana tuleb täna?”

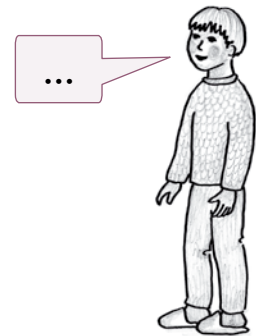
Reet sõnas: „Täna küll ei tule! Iga päeva jaoks oli ju üks aken. Jõulu-vana tuleb ikka siis, kui on õige aeg.”

Rivo kuulas õe juttu. Poiss oli veidi kurb.

REET

Väike-vend!
Mul on sulle kingitus!
Palun!

RIVO

Mida Rivo võis õele vastata?

1. Loe. Kirjuta lünka õige kuu-päev.

Rivo sai kalendri detsemb|ril.

Rivo ootas jõulu-vana juba detsembril.

Jõulu-õhtu on alles detsembril.

24.

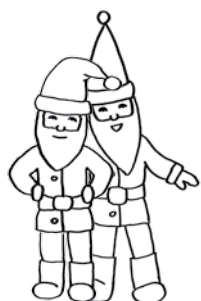
2.

1.

kahe-kümne neljandal
teisel
esimesel

2. Loe. Jooni lausesse sobivad sõnad. Igasse lausesse sobib kaks sõna.

1. Reet kinkis $\left. \begin{array}{l} \text{detsembris} \\ \text{jõulu-kuul} \\ \text{jaanuaris} \end{array} \right\}$ vennale kalendri.

2. Iga päev võis poiss $\left. \begin{array}{l} \text{avada} \\ \text{ava|neda} \\ \text{lahti teha} \end{array} \right\}$ ühe akna.

3. Reeda $\left. \begin{array}{l} \text{sõber} \\ \text{veli} \\ \text{vennas} \end{array} \right\}$ tegi korraga kõik aknad lahti.

4. Poiss $\left. \begin{array}{l} \text{lootis,} \\ \text{arvas,} \\ \text{kartis,} \end{array} \right\}$ et jõulu-vana tuleb varem.

3. Loe. Jooni õige vastus. Leia sarnased laused tekstist. Loe.

<p>Mitu akent võis korraga avada? (1. lõik)</p>	<p>1. Korraga võis avada 24 akent. 2. Korraga võis lahti teha ühe akna. 3. Iga päev võis avada mitu akent.</p>
<p>Keda Rivo ootas teisel päeval? (2. lõik)</p>	<p>1. Rivo ootas oma õde. 2. Poiss ootas päka-pikke. 3. Reeda vend ootas jõulu-vana.</p>

4. Mitu päka-pikku leiad lk 36 ja 37?
Vali ühe päkapiku pilt. Värvige see ära.

**5. Loe. Vali lünka|desse sobivad sõnad. Jutusta.
Mõlemas reas on üks sõna, mis ei sobi lünka.**

REET: kalendri, maja, ülla|tada, rõõmus|tas

RIVO: kurb, jõulu-vana, kohe, homme, maius|tused, ei tulnud

	SOOV	TEGEVUS	TAGAJÄRG
REET	Reet tahtis venda	Ta kinkis Rivole	Kingitus ... väike-venda.
RIVO	Vennas ootas väga	Poiss avas korraga kõik aknad. Ta sõi ära kõik ... . Rivo arvas, et jõulu- vana tuleb	Samal päeval jõulu- taati siiski ... . Rivo oli ... .

6. Vaata pilti lk 39. Täida ülesanne 8.

**7. A. Loe. Vali küsimusse sobiv sõna. Tõmba vale sõna maha.
B. Vasta küsimustele.**

1. Miks oli Rivo *rõõmus* / *kurb*?
2. Mis sõna|dega isa *lohutas* / *parandas* Rivot?
3. Mida *isa* / *ema* küsis Rivolt?
4. Kes õppis *koolis* / *laste-aias* luuletust?
5. Mida *lubas* / *keelas* Reet vennale?
6. Kellega koos tahtis *ema* / *isa* laulu õppida?
7. Kes mõtles jõulu-vanale *käppa* / *saba* anda?
8. Kes tahtis *kooli* / *poodi* minna?
9. Miks tahtis *Mints* / *Muri* kooli minna?

8. Vaata pilti. Vasta küsimustele.

1. Kes räägivad oma-vahel? Loe nende sõnad.

1. Rivo on kurb: ... . 2. Isa lohutab poega: ... . Isa tahab teada: ... .
3. Rivo vastab isa küsimusele: ... . 4. Reet räägib ühest luuletusest: ... . Reet lubab vennale: ... .
5. Ema teeb ettepaneku: ... .

2. Kes kuulevad inimeste juttu?

3. Mida mõtleb Muri?

4. Mida mõtleb Mints?

5. Kas me päriselt teame, mida loomad mõtlevad?

1. Tuleta meelde! Kes olid Rivo pere lemmik-loomad? Kelle juttu võis kass kuulda? Vaata pilti lk 39.

Mints tahab jõuludeks õppida ühe luuletuse.
Kassil on üks mure. Ta ei oska lugeda.

Kuidas Mints koolis käis (I osa)

Välja Künnapu järgi

tahtis targaks saada
ei uskunud
muigas

pesi näo puhtaks
ei märganud teda
peitis end prügi-kasti taha

Mints tahtis targaks saada. Kiisu rääkis sellest Muri|le.

Kass kiitles: „Lähen koos Rēēda|ga kooli. Saan targaks!”

Muri ei uskunud Mintsu juttu. Ta muigas ainult.

Hommi|kul pesi Mints oma näo puhtaks. Pärast seda jalutas ta kooli. Mints hiilis klassi. Keegi ei märganud teda. Mints peitis end prügi-kasti taha. Sealt jälgis kiisu kõike, mis klassis sündis.

Õhtul jõudis Mints koju.

Muri päris: „Mis koolis siis tehakse?”

Mints vastas: „Seal on iga-sugused tunnid. Eesti keel, mate|maatika, laulmine ja võimle|mine. Kõige tähtsam tund on vahe-tund. Neid on kohe mitu.”

Künnap, V. „Kuidas Mints koolis käis?”, Täheke, nr 2 / 1970

2. Kirjuta tegelaste nimed.

..... , ... ja .....

kass koer tüdruk

3. Loe sõna. Ringita sobiv pilt.

muigas

1. Naerab

2. Muigab

3. Nutab

4. On kurb

4. Loe. Leia tegelaste sõnad. Moodusta erinevaid lauseid.

1. Mints tahtis targaks saada.

Mints { kiitles:
lubas: } „Lähen ... . Saan ...!”
rääkis:

2. Hommikul pesi Mints näo puhtaks ja läks kooli.

Õhtul kohtus kass Muriga.

Muri { küsis:
päris: } „Mis koolis ...?”
tahtis teada:

3. Mints rääkis Murile oma kooli-päevast.

Mints { ütles:
rääkis: } „Koolis on igasugused .... Eesti keel, m...,
jutustas: l... ja v... .

Kass { arvas:
ütles veel: } „Kõige tähtsam tund on ... . Neid on ... .”
liskas:

5. Lugege teksti osalistega.

6. Loe. Vali Mintsu kohta sobivad laused.

Märgi õigete lausete ette **X**.

- 1. Mints tahtis õppida.
Selleks läks ta kooli.
- 2. Koolis istus Mints prügi-kasti taga.
Prügi-kasti taga ei saa õppida.
- 3. Mints väsis varsti ära.
Vahe-tunni ajal läks kass koju.
- 4. Mints rääkis Murile, et koolis
on palju tunde.

Kelle klassi Mints läks?

Miks peitis Mints ennast prügikasti taha?

Mida ta võis karta?

Miks ei saa prügikasti taga õppida?

Millal läks Mints tegelikult koju?

Mis tunde Mints nimetas?

7. Värvi pildid (ül 8).

Küsi kaaslaselt tema pildi kohta. Vasta kaaslase küsimusele.

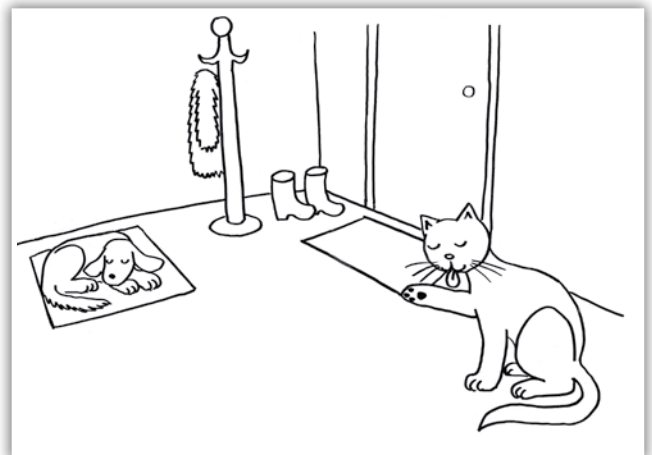

8. Jutusta piltide järgi.

1. Mints tahtis ... .
Ta kiitles Murile ... .
Koer ei uskunud ... .
Ta muigas selle peale.

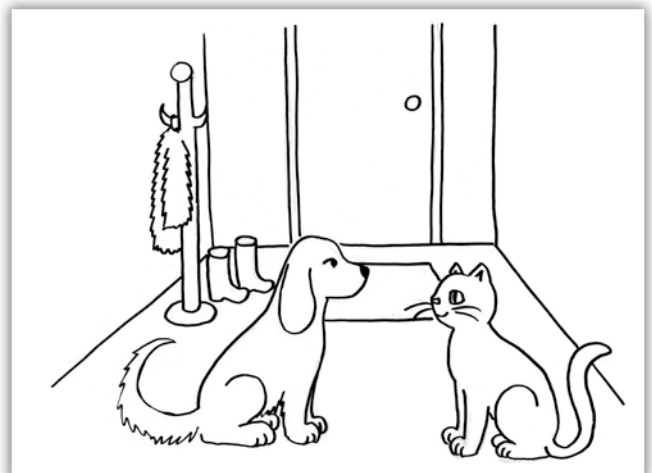
2. Mints pesi ... .
Pärast seda ta ... .

3. Mints hiilis ... .
Ta peitis end ... .
Mints kuulis kõike.

* Mints oli terve päeva prügikasti taga.
Mis võis temaga seal juhtuda?

4. Mints jõudis ... .
Muri tahtis teada ... .
Mints jutustas ... .

Kuidas Mints koolis käis (II osa)

Välja Künnapi järgi

iga-sugu|seid arve
mate|maatika tunnis
ei kõlba kuhugi

kirju|tasin ette-ütlust
võimle|mine loomu|likult
kohu|tavalt igav

küsis: „Mida sa eesti keele tunnis tegid?”

vastas: „Arvutasin. Liitsin ja lahutasin iga-suguseid arve.”

imestas: „Tohoh!”

küsis: „Mida sa tegid matemaatika tunnis?”

ütles: „Seal kirjutasin ette-ütlust.”

tahtis teada: „Mis see etteütlus on?”

rääkis: „Etteütlus ... . See oli nii ... . Mina ütlesin õpe|tajale ette.
Tema kirjutas tahvlile. Pärast panin ma õpetajale hinde ka.”

tundis huvi: „Mis tund sulle kõige rohkem meeldis?”

vastas: „Võimlemine loomulikult. Siis laulsime kõik seda laulu:

MEIE KIISUL KRIIMUD SILMAD ...

Minu auks muidugi.”

jutustas: „Aga vahe-tund ei kõlba kuhugi. Kohu|tavalt igav. Siis on klass nii vaikne, et uni kipub peale. Kõik lapsed tukuvad prügi-kasti taga. Tukuvad, kuni kell üles ajab ja uus tund algab.”

Künnap, V. „Kuidas Mints koolis käis?”, Täheke, nr 2 / 1970

1. Lugege teksti osalistega.

2. A. Loe. Mis tunnist Mints rääkis? Kirjuta.

Kas Mints rääkis õigesti?

Mintsu jutt oli .....

matemaatika

eesti keel

vahetund

võimlemine

A. Mints rääkis:	B. Mina teen nii:
Ühes tunnis ma arvutasin. See tund oli	Mina arvutan ... tunnis. Eesti keele tunnis ma ... .
Ma kirjutasin ette-ütlust. See tund oli	Mina kirjutan ... tunnis. Matemaatika tunnis ma ... .
Me laulsime laulu kassist. See tund oli	Mina laulan ... tunnis. Kehalise tunnis ma ... .
Üks tund oli väga igav. Kõik oli vaikne ja lapsed tukkusid. See oli	Vahe-tund on minu jaoks ... . Vahe-tunni ajal ma ... .

B. Mida sina teed koolis? Loe. Lõpeta laused.

3. Loe. Vali Mintsu kohta sobivad laused (I ja II osa).

Märgi õigete lausete ette X.

- 1. Mints läks hommikul kooli.
- 2. Mints oli peidus prügi-kasti taga.
- 3. Mints jäi koolis magama.
Selle-pärast ei kuulnud ta kõike.
- 4. Mints rääkis Murile kooli kohta õiget juttu.

Miks võis Mints magama jääda?

Missugust juttu rääkis Mints tegelikult?
Kes tegelikult õppisid koolis uusi asju?

4. Loe. Kirjuta lünka sobiv sõna.

rääkis   kiitles   tahtis teada   imestas   tundis huvi

Ühel päeval:

..... Murile:

Lähen kooli ja õpin targaks!

Järgmise päeva õhtul:

..... :

Mida sa tegid
eesti keele tunnis?

vastas:

Liitsin ja lahutasin arve.

..... :

Tohoh!
Eesti keele tunnis arvutasid?

küsis edasi:

Mida sa tegid matemaatika tunnis?

..... :

Kirjutasin ette-ütlust.
Mina ütlesin õpetajale ette.
Tema kirjutas tahvlile.

..... :

Mis tund sulle kõige rohkem meeldis?

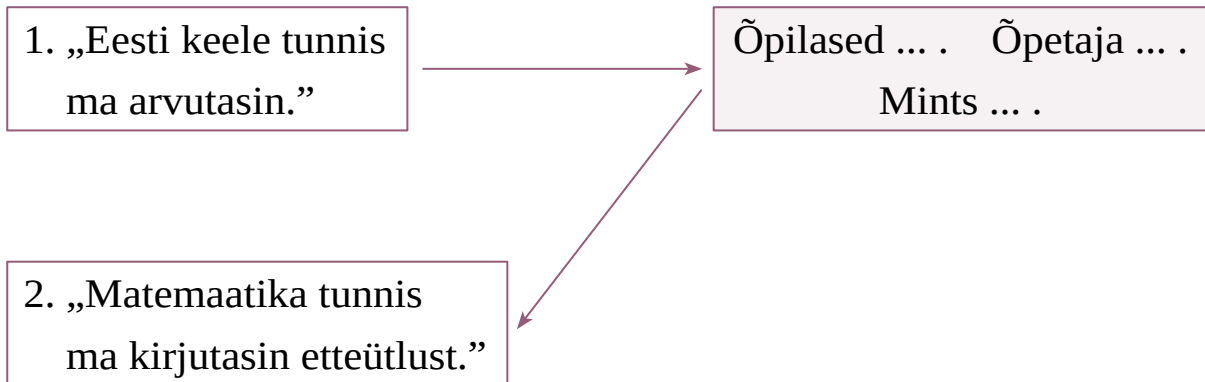
vastas:

Mulle meeldis võimlemine. Me laulsime laulu kassist.

5. Mida rääkis Mints Murile? Mis võis tegelikult koolis juhtuda?

Mints rääkis:

Tegelikult:

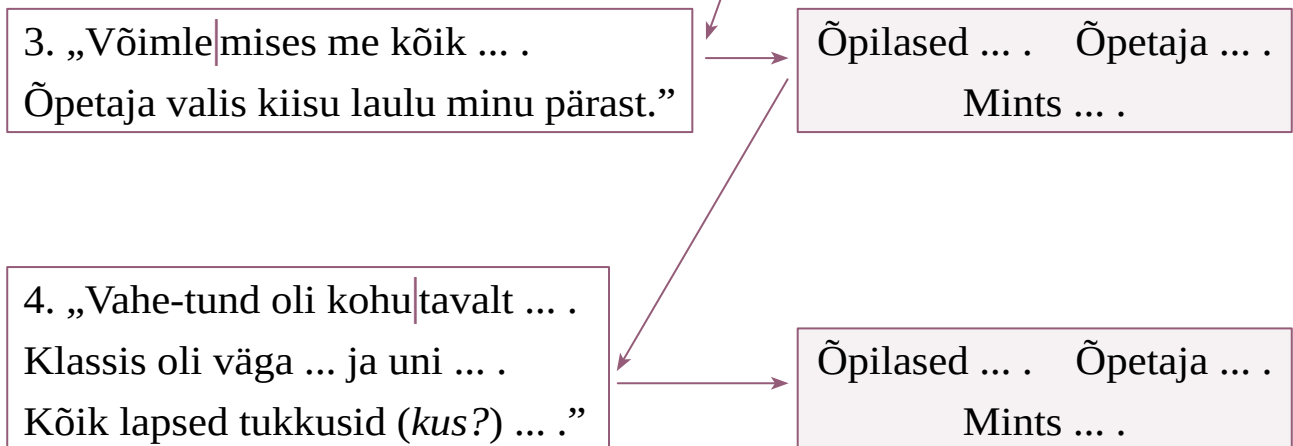
Mints ei teadnud, kuidas lapsed kirjutasid etteütlust.

Ta rääkis nii:

„Mina (*mida tegin?*) ... .

Õpetaja kirjutas laused (*kuhu?*) ... .

Õpetaja sai ette-ütluse eest (*mille?*) ... .”

6. Kuidas saab koolis targaks? Loe. Värv sobivad laused kollaseks.

Kuulan õpetaja juttu.

Kuulan teiste laste vastuseid.

Tunni ajal karjun.

Viskan vihiku prügi-kasti.

Kodus ma ei viitsi õppida.

Teen kõik oma ülesanded valmis.

Sellel kuusel on palju ehteid.
Kuuse ladvas on täheke.
Kas sul on kodus jõulu-puu?

Jänku jõulu-puu

Heljo Mänd

hüppas kuuse-latva

nägus jõulu-puu = **ilus** jõulu-puu

- Jänkul polnud jõulu-puud.
- Jänku palus: „Väike kuusk,
- Kasva mulle jõulu-puuks!”
- Ruttu, ruttu kasvas kuusk.
- Jänku saigi jõulu-puu.

- Aga ehteid polnud puul.
- Jänku palus: „Kallis kuu,
- ole ehteks jõulu-puul!”
- Kuuse-latva hüppas kuu,
- jänkul nägus jõulu-puu.

Mänd, H. „Leelo Leevikese jõulukalender”, 2004, lk 45

1. Loe luuletus. Nummerda read.

2. Kellest või millest oli luuletuses juttu? Väarvi sobivad pildid.

**3. Leia luuletusest lähedase tähendusega sõnad. Jooni need.
Mitmes rida luuletuses see oli? Kirjuta number ruudu sisse.**

1. Jänesel ei olnud **kuuske**.

2. Kuuse-puul ei olnud **kaunis|tusi**.

3. Kuu hüppas **kuuse tippu**.

4. Loe. Vali õige lause lõpp. Jooni see.

Jänkul oli
mure.

1. Jänkul *oli kõht tihi.*
ei olnud jõulu-puud.

Jänkul palus
abi kuuselt.

2. Jänku palus kuusel hakata *jõulu-puuks.*
jõulu-vanaks.

Kuuski aitas
jänkut.

3. Väike kuuski kasvas *kiiresti suureks.*
väga aeglaselt.

Jänkul oli
uus mure.

4. Jänku jõulu-puul ei olnud *oksi.*
ehteid.

Jänkul palus
abi kuult.

5. Jänku palus kuul *magada.*
ehtida kuuske.

Kuu aitas
jänkut.

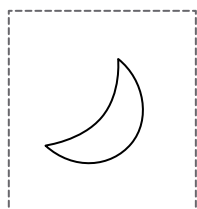
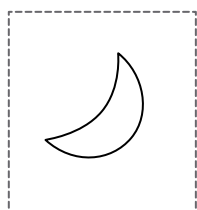
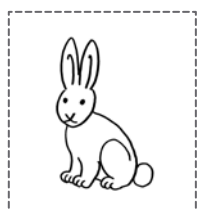
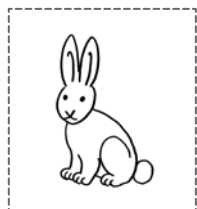
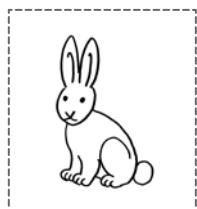
6. Jänku jõulu-puul oli ehteks *täheke.*
kuu.

Metsas on nüüd ilus jõulupuud.
Kes võisid sellest rõõmu tunda?

5. A. Loe. Kelle sõnad on jutu-mullis? Kleebi sobiv pilt.

B. Järjesta tegevused.

1.

... küsis jänkult:

Kas ma saan sind kuidagi aidata?

5.

... ütles jänkule:

Minust saaks ilus kaunistus.

○

... lubas jänkule:

Hüppan hea meelega kuuse tippu!

○

... palus kuuske:

Palun kasva mulle jõulu-puuks!

○

... tänas abilisi:

Aitäh kuusk ja kuu!
Nüüd on siin väga ilus jõulu-puu.

○

... lubas jänkut aidata:

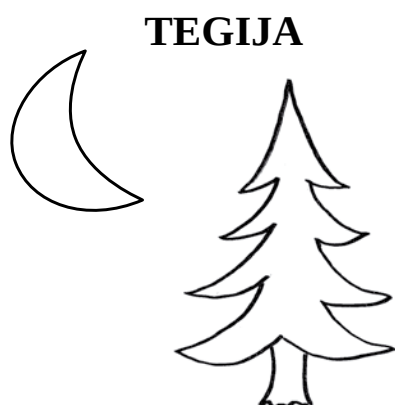
Ma kasvan ruttu suureks puuks!

○

... kurtis oma muret kuule:

Mul ei ole kuuse jaoks ehteid!

6. Loe. Ühenda lause ja pilt.

HEA-TEGU

- ... hakkas jänkule jõulu-puuks.
- ... oli jõulu-puul ehteks.
- ... valmis|tas jänkule rõõmu.

7. Kes tegid jänkule head? Kuidas võis jänku tänada?

Aitäh, sõbrad!

Suur tänu abi eest!

8. A. Mis võis metsas edasi juhtuda? Loe.

Jänku tahtis oma kaunist

teistele näidata. Ta kutsus

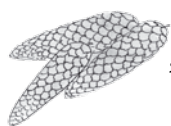

ja

puud vaatama. Kuuse all olid küla|liste jaoks kingitused.

Seal olid

ja

?

Aitäh torelda jõulu-õhtu eest!

B. Kes tänasid jänest?

Kellele jänku tegi kingitusi? *käbid* - ..., *vihad* - ..., *seemned* - ...

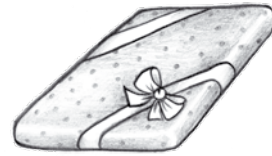

Mulle meeldib teistele head teha.
Millise hea-teo oled sina teinud?

1. A. Loe.

Sa tõid nii väike|se paki.
Ma tahtsin ju suurt pakki.

Kallis laps!
Mina tahtsin sulle rõõmu teha
Ei sobi viri|seda!

B. Kuidas Uku saab vana-isa tänada?

Kiri jõulu-vanale

Ira Lemberi järgi

Kallis jõulu-vana!

Mina soovin endale üht looma. Päris looma. Üks-kõik keda!

Mulle sobiks üks väike loom. Näiteks hamster.

Võib olla ka kass või koer. Mõlemad loomad meeldivad mulle.
Ma ei karda neist kumbagi. Kõik loomad on head, kui inimene on nende vastu hea.

Vanaisa hoia|tas mind: „Ära elevanti küll küsi!“

Ega ma siis rumal ei ole! Elevant on ju liiga suur.

Ise-asi oleks kroko|dill. Ta mahuks kenasti mu voodi alla.

Tege|likult on täitsa üks-kõik. Loom on loom!

Armas Jõulu-vana! Vali ise üks sõbra|lik loom!

Jään Sind ootama!

Marit

2. Loe joonitud sõna. Leia tekstist lähedase tähendusega sõna. Kirjuta see lünka. Loe lause.

1. Mina palun / ..... endale üht looma.
2. Mulle sobib üks pisike / ..... loom.
3. Ma ei pelga / ..... neist kumbagi.
4. Krokodill mahuks ilusti / ..... voodi alla.
5. Armas Jõulu-meess / ..... !

3. Mis loomi Marit nimetas? Leia tekstist. Jooni tekstis loomade nimetused.

4. A. Keda soovis Marit jõulu-kingiks? Loe. Märki X.

A.

LOOM	MARIT	
	tahtis	ei tahtnud
hamster		
hobune		
kass		
koer		
elevant		
krokodill		

B.

sobib lemmikuks	saab pidada toas

B. Kes neis loomadest sobib lemmik-loomaks? Keda neist sobib pidada toas? Märki ✓.

5. Missugust looma Marit soovis?

Loe. Vali sobivad sõnad. Tõmba valed maha.

Marit soovis

suurt
väikest

 ja

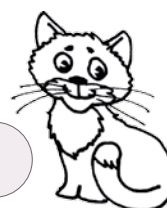
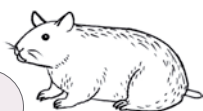
kurja
sõbralikku

 looma.

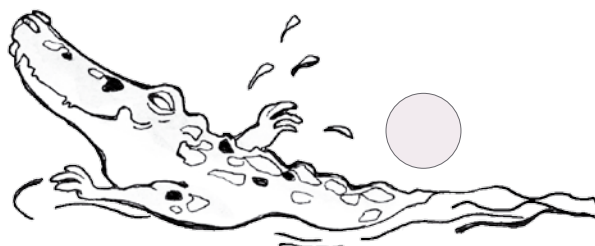
6. Loe lause. Mis looma kohta Marit arvas nii?

Vali õige pilt. Kirjuta pildi juurde õige lause number.

1. Ta on liiga suur.

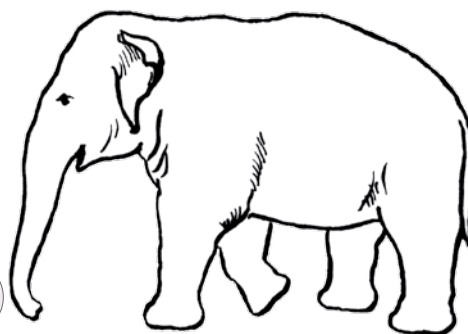
2. Mahub kenasti voodi alla ära.

3. Ma ei karda teda.

4. Ta on väike loom.

7. Mis loom sulle meeldib?

Vali ühe looma pilt (ül 6). Värvi.

LISAD lk 63 (lemmik-loomad).

8. Aita Maritil kirja kirjutada. Loe. Vali lünka sobiv sõna. Kirjuta.

Marit   pisike   loom   hamstrit   Jõuluvana
Krokodilli   elevanti   kass   Marit

Kallis, ...

Minu nimi on .....

Ma olen 6-aastane.

Palun too mulle päris .....

Kõige rohkem soovin ma .....

Hamster on ..... loomake.

Äkki sul ei olegi hamstrit?

Too siis ..... või koer.

Nad mõlemad on vahvad loomad.

Ma ei soovi .....

Tema on liiga suur.

..... võid küll tuua.

Tema mahub minu voodi alla magama.

Armas, Jõuluvana! Mulle meeldib sõbralik loom. Vali palun ise!

Ootan Sind!

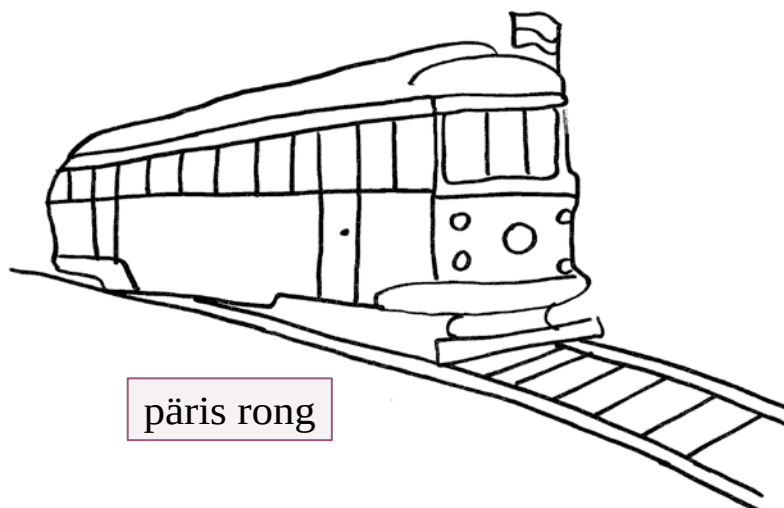
.....

Väikese ara poisi jõulu-salm

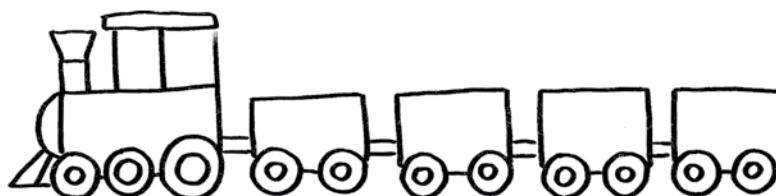
Leelo Tungal (lühendatud)

- Jõulu-vana,
- mina palun rōngi!
- Kuid kas sinu
- kotis seda õngi...

pāris rong

- Praegu on ju kõigil
- ajad kitsad.
- Kõige tähtsam:
- pane ära vitsad!

māngu-rong

Tungal, L. „Jõulusalmik“, 2007, lk 84

1. Loe. Nummerda luuletuse read.

2. Millist rongi võis poiss soovida? Väarvi sobiv pilt.

3. Loe lause. Leia luule|tusest lähedase tähendusega read. Kirjuta rea number ruudu sisse.

1. Poiss ütles oma jõulu-sõovi.
2. Poiss kahtles – äkki jõulu-vana ei saa seda kinki tuua.
3. Poisi arvates on ini|mestel vähe raha.
4. Poiss soovib, et jõulu-vana jätab vitsad koju.

Minu vana-isa arvab nii: „Kui laps käitub halvasti, on talle vaja vitsa anda.“
Minu isa ei ole sellega nõus.

Kauneid jõule!

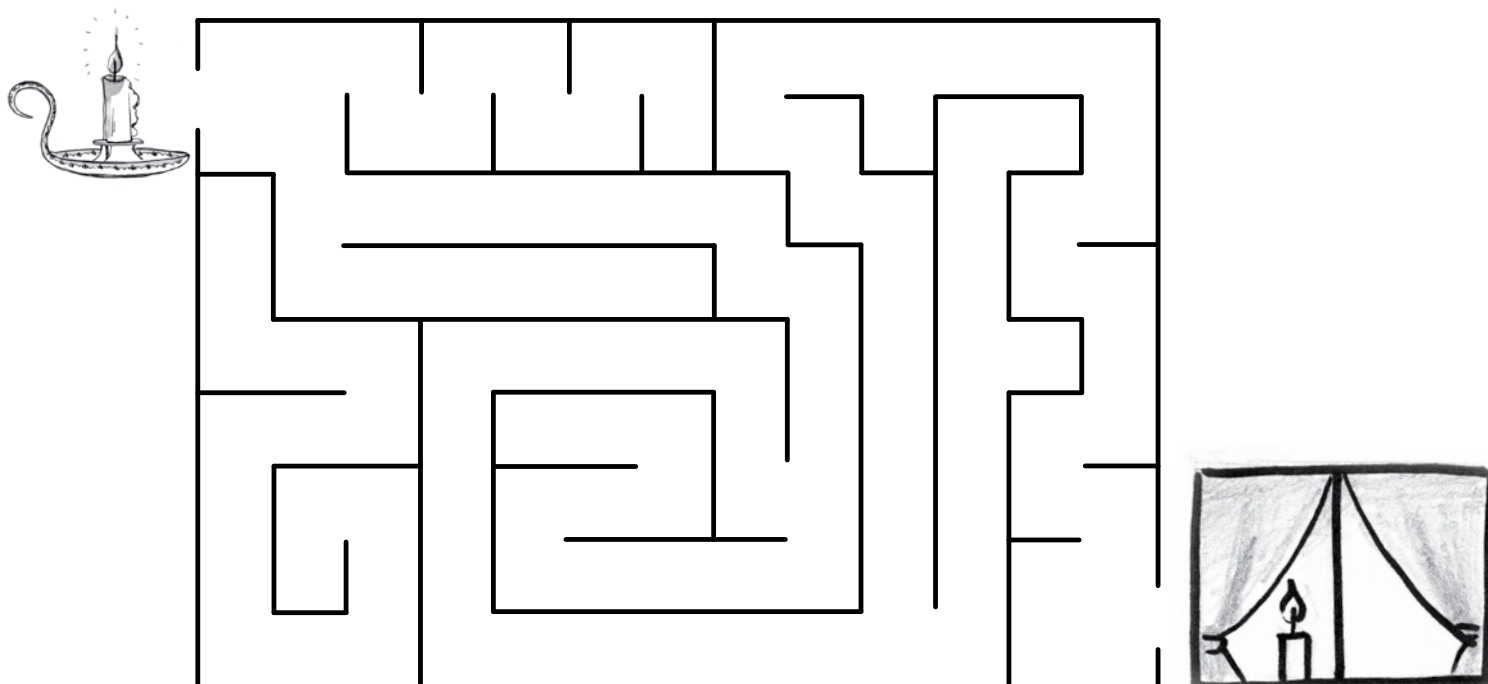

**Kallid sõbrad!
Toredat vahe-aega!
Me kohtume jälle uuel aastal!**

Hingede-päev (lk 8)

1. Lahenda ülesanne.

Küünal on vaja panna akna-lauale. Märgi pliiatsiga sobiv rada.

Jälgi, et küünlal oleks alus.

Põlev küünal ei tohi olla kardina lähedal.

2. Miks inimesed süütavad hingede-päeval küünlad?

Hingede-päeval põlevad küünlad $\left\{ \begin{array}{l} \text{surnu-aias.} \\ \text{akendel.} \end{array} \right.$

See on ilus komme. Nii mälestame oma lahkunud lähedasi.

Isadepäev (lk 10)

- Lehe teisel poolel on pilt.
- Lõika see välja.
- Tee isade-päeva kaart.

keittö

siuna

ajutus

taivutus

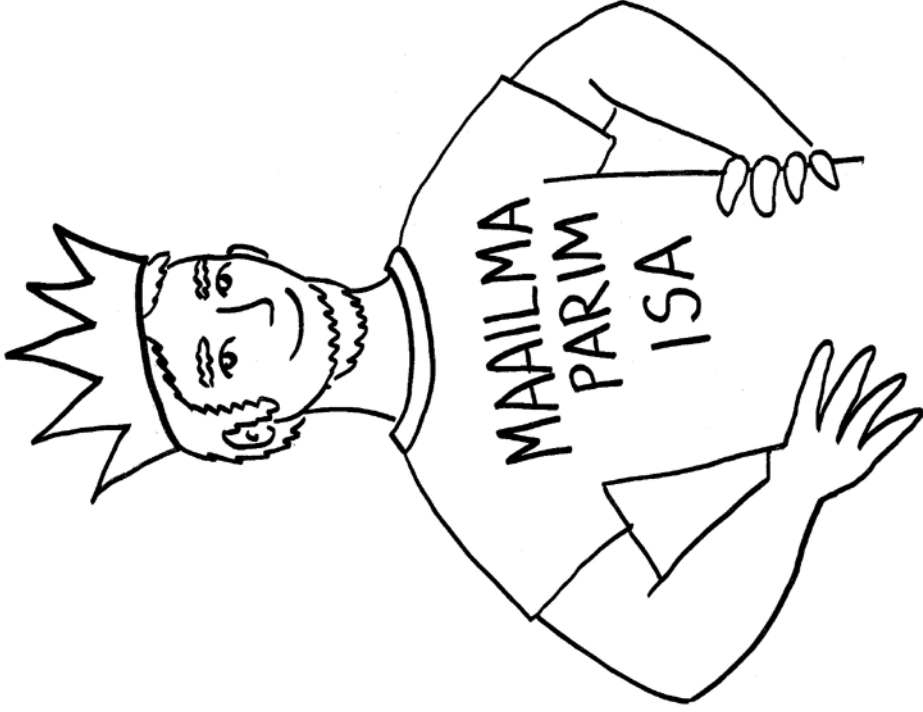
luteri

siunaus

taivutus

luteri

siunaus

Mõista, mõista! (lk 18)

Loe.

Mõista, mõista! Kes see on?

Loe joonitud sõnad.

Värvi looma pildil vastavad keha-osad.

Loe mõistus uuesti. Kirjuta vastus joonele.

hobune

lehm

kits

lammas

AIT = hoone talus.

Seal hoitakse näiteks vilja.

1. Üks ait, neli nurka,
iga nurga all raud.

Loomal on kere.

Kere all on neli jalga.

Iga jala all on raud.

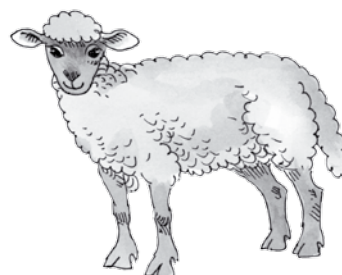

2. Lehm ei ole,
aga piima annab.

AAS = rohu-maa, niit

NURM = põld

3. Suvel ja talvel, ääsal ja nurmel,
kasukas seljas.

4. Neli kõnnivad ääsa mööda,
kaks vaatavad taevasse.

Tädi Sille (lk 30)

1. A. Vaata pilti. Moodusta laused. (Kus on ...?)

B. Mis on pildil valesti?

C. Loe. Tõmba vale sõna maha.

Vee peal *ei saa / saab* kõndida.

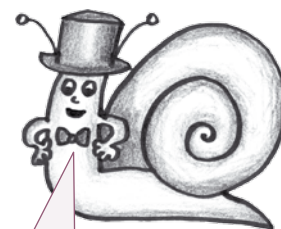
2. Tädi Sille andis lastele ühe ülesande. Loe. Toimi juhendi järgi.

KÕNNI VEE PEAL

1. Võta valge paber.
2. Kirjuta selle keskele V täht.
3. Aseta paber pörandale.
4. Kõnni V (vee) tähe peal.

TUBLI!

**NÜÜD SA OSKAD KÄIA
VEE PEAL.**

Tädi Sille andis lastele
nipiga ülesande.

Kiri jõulu-vanale (lk 52)

1. A. Leia 9 lemmik-looma nimetust.

r c c d t i p r
 o p k r e o k u
 t u z k l e q k
 t k a l a d g h
 r e t s m a h u
 p a p a g o i t
 m e r i s i g a
 n n o k p l i k

Loom	Sõna suund
deegu	↘
hamster	←
kalad	→
kilp-konn	←
koer	←
meri-siga	→
papagoi	→
rott	↓

B. Kes on pildil? Mõttele loomale nimi. Kirjuta see nimi.

.....

.....

.....

Sisukord

Mida ma arvan? (tagasiside-leht õpilasele)	3
Tähtpäevad novembris	4
November	4
Kreete vanaema	6
Hingedepäev	8
Isadepäev	10
Mardipäev	12
Mardisandid	14
Mõista, mõista!	18
Kadripäev	22
Väike Mari	26
Tädi Sille	30
Detsember on jõulukuu	34
Detsember	34
Jõulukalender.....	36
Kuidas Mints koolis käis (I osa)	40
Kuidas Mints koolis käis (II osa)	44
Jänku jõulupuu	48
Kiri jõuluvanale	52
Väikese ara poisi jõulusalm	56
Lisad	58
Hingedepäev	58
Isadepäeva kaart	59
Mõista-mõista!	61
Tädi Sille (ülesanne „Kõnni V peal“)	62
Kiri jõuluvanale	63

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

Hariduslike erivajadustega
õpilaste õppevara arendamine

ISBN 978-9949-524-76-1

9 789949 524761